प्रदेश सरकार
प्रदेश नं. १, नेपाल
पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
प्रदेश वन निर्देशनालय

डिभिजन वन कार्यालय मोरङ

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम

सार्वजनिक गरिएको त्रैमासिक (२०७९ माघ-२०७९ फागुन)

आ.व. २०७९/०८०

विषय सूची

१. डिभिजन वन कार्यालयको स्वरुप र प्रकृति ३
१.१ कार्यालयको उद्देश्य ३
१.२ कार्यालयको कार्यक्षेत्र ३
१.३ कार्यालयको संगठन स्वरुप ४
२. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि ४
३. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी ७
४. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी ७
५. सम्पादन गरेको कामको विवरण ७
५.१ वनक्षेत्रको विवरण ७
५.२ फिल्ड क्षेत्रको अनुगमन ८
५.३ वन्यजन्तुको चोरी शिकारी नियन्त्रण तथा उद्धार र पिडित परिवारहरुलाई राहत वितरण ८
५.४ वन विकास कार्यहरु ८
५.४.१ नर्सरी निमार्ण/मर्मत ९
५.४.२ विरुवा उत्पादन ९
५.४.३ विरुवा वितरण ९
६. वन व्यवस्थापनका कार्यहरु ९
७. स्विकृत कार्यक्रम र बजेट १०
८. काठ दाउरा उत्पादन, आपुर्ति व्यवस्थापन १०
९. राजस्वको विवरण १०
१०. मुद्दा दायरी र फर्छ्यौट ११
११. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद ११
१२. कार्यालयको वेभसाइट र इमेल ठेगाना ११

१. डिभिजन वन कार्यालयको स्वरुप र प्रकृति

नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०७५।०३।३२ को निर्णयबाट प्रदेश सरकार, प्रदेश उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय मातहत रहने निकायहरुको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत भए अनुसार वनसंग प्रचलित सम्बन्धित ऐन, नियम, संघीय तथा प्रादेशिक वन नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी प्रदेश नं. १ भरिका वनक्षेत्रको दिगो विकास एवं व्यवस्थापन गर्न प्रदेश वन निर्देशनालय अन्तरगत १४ जिल्लाका १५ डिभिजन वन कार्यालय रहने व्यवस्था गरिएको छ। डिभिजन वन कार्यालय संघीय र प्रदेश सरकारको वनसंग सम्बन्धित ऐन, नियम, नीति र निर्देशन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने जनस्तरमा रहेको सबैभन्दा तल्लो सेवा प्रवाह र कार्यान्वयनको इकाई समेत भएकोले यसलाई उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, वन निर्देशनालय प्रदेश नं. १ को वनक्षेत्र निकायको मेरुदण्डको रुपमा हेरिएको छ।

डिभिजन वन कार्यालयहरुमा कामको प्रकृति, विशिष्टता, सेवा प्रवाहको आवश्यकता र उपादेयतालाई मध्यनजर गरी वन प्राविधिक, प्रशासनिक तथा सशस्त्र वनरक्षक कर्मचारीहरुको दरबन्दीको व्यवस्थापन गरिएको छ। तराई, भित्री मधेश र पहाडका जिल्लाहरुको वनक्षेत्र संरक्षणको लागि सशस्त्र वन रक्षकहरु संघीय सरकार मातहत रहेर तिनको दरबन्दी डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत राखी कामकाज गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

१.१ कार्यालयको उद्देश्य

डिभिजन वन कार्यालयका मूलभूत उद्देश्यहरु देहाय बमोजिम छन।

- डिभिजनको क्षेत्रभित्रको राष्ट्रिय वनको संरक्षण, सम्वर्धन तथा सदुपयोग गर्ने।
- डिभिजन स्तरीय संघीय र प्रदेश सरकारका वनसंग सम्बन्धित ऐन, नियम तथा नीतिहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने।
- प्रचलित ऐन, नियम र नीति अनुसार सम्भाव्य साझेदारी, चक्ला, सामुदायिक, कबुलियती, संरक्षित तथा धार्मिक वन क्षेत्रहरुको पहिचान, विकास एवं व्यवस्थापन गर्ने।
- डिभिजन स्तरिय वन विकास कार्यमा जनसहभागिता परिचालन गर्दै वन निकायबाट जनतालाई प्रवाह गर्नुपर्ने सेवासुविधा चुस्त, दुरुस्त, प्रभावकारी बनाई वन प्रशासन कायम गर्ने।
- डिभिजनको क्षेत्रमा नीजि वन र कृषि वन प्रणालीको विकास एवं विस्तार गर्ने र आवश्यक सिप, ज्ञान र प्रविधी हस्तान्तरण गर्ने।
- डिभिजन स्तरिय पन्चवर्षिय एवं वार्षिक योजना तर्जुमा गरी स्वीकृतिको लागि प्रदेश वन निर्देशनालयमा पेश गर्ने।
- डिभिजन स्तरिय सरकारी तथा स्थानीय निकाय र गैरसरकारी संघसंस्थाहरु, स्थानीयतहहरुसंग समन्वय विस्तार गरी वन विकास एवं व्यवस्थापन कार्यहरु संचालन गर्ने।
- डिभिजनमा संचालित वन विकास कार्यक्रमको प्रगती बिबरणको साथै अनुगमन प्रतिवेदन प्रदेश वन निर्देशनालय, वन तथा भू-संरक्षण विभाग र अन्य सम्वन्धित निकायहरुमा पेश गर्ने।
- संघीय र प्रदेश सरकारले तोकेको अन्य कार्यहरु गर्ने गराउने।

१.२ कार्यालयको कार्यक्षेत्र

- वन विकास तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि संघीय र प्रदेश सरकारका ऐन, नियम नीति र निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने।
- वन संरक्षण एवं सम्बर्धन सम्बन्धी ऐन, नियम र नीति तर्जुमा संशोधन परिमार्जन गर्न वन निर्देशनालय मार्फत प्रदेश मन्त्रालय र वन तथा भू-संरक्षण विभागलाई सहयोग गर्ने।

- डिभिजनस्तरिय वन विकास सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गरी अन्य सरोकारवालासंग समन्वय विस्तार गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- नीजि वन र कृषि वनको विकास एवं व्यवस्थापन गर्न सरोकारवालालाई आवश्यक प्राविधिक सुझाव सल्लाह दिने ।
- वन व्यवस्थापन, गुणस्तरीय नर्सरी एवं विरुवा उत्पादन, बृक्षारोपण, जैविक विविधता तथा वातावरण संरक्षण सम्बन्धी जानकारी सर्वसाधारणलाई उपलव्ध गराई वन व्यवस्थापन कार्यमा जनसहभागिता परिचालन गर्ने ।
- दिगो वन व्यवस्थापनको लागि कार्यक्रम तर्जुमा गरी वन निर्देशनालयमा पेश गर्ने र स्वीकृत भइ आएपछि कार्यान्वयन गर्ने ।
- वन अपराधसँग सम्बन्धित अभियुक्तहरुको लागि सरल र सुविधाजनक एवं मापदण्ड अनुसारको हिरासत व्यवस्थापन गर्ने गराउने ।
- वन तथा भू-संरक्षण विभागको निर्देशन अनुसार प्रदेशमा रहने शसस्त्र वन रक्षक क्याम्पको परिचालन गर्ने गराउने ।
- कानूनमा उल्लेख भए बमोजिम वन अपराध नियन्त्रण र अर्धन्यायिक न्याय सम्पादन गर्ने गराउने ।

१.३ कार्यालयको संगठन स्वरुप

प्रदेश नं. १ का १४ जिल्लामा १५ वटा डिभिजन वन कार्यालयहरु स्थापना भएका छन् (उदयपुरमा २ र र बाँकी प्रति जिल्लामा १) । प्रत्येक डिभिजन वन कार्यालयको संगठन स्वरुप, दरबन्दी संख्या भिन्न भिन्न छन् ।

प्रदेश नं. १ को उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको स्वीकृत संगठन तथा व्यवस्थापन प्रतिवेदन, २०७५ अनुसार डिभिजन वन कार्यालय, मोरंगको संगठन स्वरुप निम्नानुसार रहेको छ । यस संगठनमा कर्मचारीहरुको जम्मा दरबन्दी **१४२** जनाको रहेको छ ।

(अ) डिभिजनल वन अधिकृत १ (रा.प.द्वि. प्रा. वन)
(आ) योजना शाखा (स.व.अ.२, रेञ्जर १, अपरेटर १, हेल्पर १)
(इ) वन व्यवस्थापन शाखा (स.व.अ.२, रेञ्जर १, फरेष्टर २, वन रक्षक १)
(ई) कर्मचारी प्रशासन शाखा (शा.अ. १, ना.सु. १, खरिदार १, हसचा २, का.स. ३, चौकीदार १)
(उ) सब डिभिजन वन कार्यालयहरु १२ (स.व.अ. १२, रेञ्जर १२, वन रक्षक ७२)
(ऊ) आर्थिक प्रशासन शाखा (लेखा अधिकृत १, लेखापाल १)
(ए) सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा (सुवेदार १, जमदार २, हवल्दार ४, स.व.र. १६)

यस कार्यालय मातहतमा रहेका १२ वटा सब डिभिजन वन कार्यालयहरुको नामावली र कार्यक्षेत्रको विवरण अनुसुची १ मा समावेश छ ।

२. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

यस कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरु, लाग्ने दस्तुर, प्रक्रिया र अवधि निम्न तालिकामा देखाएको छ ।

तालिका नं. १ : नागरिक वडापत्र

सि.नं.	सेवाहरुको विवरण	सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक प्रमाण तथा कागजातहरु	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने		जिम्मेवार शाखा	कार्य समयमा नभएमा उजुरी गर्ने निकाय
			शुल्क दस्तुर	समय		
१.	निजि वन	जग्गाधनी प्रमाणपूर्जा,	शुल्क नलाग्ने	फिल्ड	योजना	डिभिजनल

सि.नं.	सेवाहरुको विवरण	सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक प्रमाण तथा कागजातहरु	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने		जिम्मेवार शाखा	कार्य समयमा नभएमा उजुरी गर्ने निकाय
			शुल्क दस्तुर	समय		
	दर्ताको स्थानीय तहमा सिफारिश	जग्गाको नक्शा, मालपोत तिरेको रसिद, फिल्ड निरीक्षण प्रतिवेदन र जग्गाधनीको निवेदन		निरीक्षण भै पेश भएको १५ दिन भित्र		वन अधिकृत
२.	सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह गठन र दर्ता	उपभोक्ता समुहको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपी, तोकिए अनुसारको ढाँचामा समुहको विधान र तोकिए बमोजिमको ढाँचामा वन उपभोक्ता समुहको निवेदन	शुल्क नलाग्ने	आवश्यक प्रक्रिया पुरा भएर आएमा १ महिना भित्र	योजना	,,
३.	वन कार्ययोजना स्वीकृती तथा सामुदायिक वन हस्तान्तरण	उपभोक्ता समुहको निर्णयको प्रमाणित प्रतिलिपी, तोकिए अनुसारको ढाँचामा वन कार्ययोजना र सो को पालना गर्ने कबुलियतीनामा, तोकिए बमोजिमको ढाँचामा वन उपभोक्ता समुहको निवेदन	शुल्क नलाग्ने	आवश्यक प्रक्रिया पुरा भएर आएमा १ महिना भित्र	योजना	,,
४.	सामुदायिक वनको काठ, दाउरा विक्री वितरण	स्वीकृत वन कार्ययोजनाको परिधि भित्र रही समुहको निर्णय प्रतिलिपी, सब डिभिजन वन कार्यालयको निरीक्षण प्रतिवेदन र सिफारिश पत्र	शुल्क नलाग्ने	फिल्डकार्य समाप्त भै पेश भएको एक दिन भित्र	योजना	,,
५	कृषि वन, विरुवारोपण, वन व्यवस्थापन लगायत विभिन्न बिषयमा प्राविधिक सल्लाह	फोन (०२१४६०४०४) वा वन प्राविधिकसँग प्रत्यक्ष भेटघाट/छलफल	नलाग्ने	तुरुन्तै	योजना र सब डि.व.का.	,,
६.	राष्ट्रिय वनको काठ दाउरा स्थान्तरण इजाजत	शिलबन्दी र खुला डाक बढाबढबाट विक्री रकम दाखिला भई टाँचा विमार्का पछि स्थानान्तरण इजाजत	सकार रकम, संकलन खर्च र मु.अ.कर	आवश्यक प्रक्रिया पुरा भई पेश भएको एक दिन भित्र	वन व्यवस्थापन	,,
७.	काठ चिरान इजाजत, स्थानान्तरण इजाजत	काठको श्रोत खुलेको छोडपूर्जी, मिलको सहमति, वन प्राविधिकबाट भौतिक निरीक्षण प्रतिवेदन	शुल्क नलाग्ने	प्रक्रिया पूरा भै पेश भएकै दिन	वन व्यवस्थापन	,,

सि.नं.	सेवाहरुको विवरण	सेवा प्राप्त गर्न आवश्यक प्रमाण तथा कागजातहरु	सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने		जिम्मेवार शाखा	कार्य समयमा नभएमा उजुरी गर्ने निकाय
			शुल्क दस्तुर	समय		
८.	निजी वन र निजी आवादीको जग्गाको काठ, दाउराको स्थानान्तरण	जग्गाधनी प्रमाण पूर्जा, जग्गाको नक्शा, स्थानीय तहको सिफारिश, निजी वनको प्रमाण-पत्र र वन प्राविधिकबाट फिल्ड निरीक्षण प्रतिवेदन	मु.अ.कर	विमार्का मुचुल्का पेश भइ मु.अ. कर दाखिला भएको एक दिन भित्र	वन व्यवस्थापन	,,
९	जडिबुटी, गैरकाष्ठ वनपैदावार संकलन र स्थानान्तरण इजाजत	डि.व.का.बाट संकलन इजाजत लिई फिल्डबाट नापजाँच मुचुल्का भएपछि स्थानान्तरण इजाजत दिइने ।	वन नियामावलीमा तोकिएको राजस्व मात्र	निरीक्षण भई कार्यालयमा पेश भएको एक दिन भित्र	वन व्यवस्थापन	,,
१०.	घर निर्माण र विकास कार्यको लागि सहुलियत दरको काठ दाउरा प्राप्ती	घर वनाउने स्थलको जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा, स्थानिय तहको सिफारिस, न.पा.को हकमा घरको नक्सा	जिल्ला वनपैदावार आपूर्ति समितिले तोकेको मूल्य	निवेदन दिएको ६ महिना	.आपूर्ति समिति	,,
११	विपदबाट प्रभावितलाई काठ र अन्य सवै प्रयोजनका लागी दाउरा प्राप्ती	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको सिफारिस, वा जिल्ला प्रशासन कार्यालयको सिफारिश, दाउराको हकमा सम्वन्धित व्यक्ति वा संस्थाको निवेदन	जिल्ला वनपैदावार आपूर्ति समितिले तोकेको मूल्य	निवेदन प्राप्त भएको एक हप्ता	आपूर्ति समिति	,,
१२	वन्यजन्तु हानी नोक्सानी मुद्दाको दर्ता	पकाउ अभियुक्तको अनुसन्धान भई जिल्ला सरकारी वकील कार्यालयबाट राय प्राप्त भएपछि	ऐन नियम आदेशले तोके अनुसार	अभियोग पेश भएकै दिन आदेश गर्ने	मुद्दा	,,
१३	मुद्दाको दर्ता, वन सम्वन्धी मुद्दाको फछ्यौंट/फैसला	अभियुक्तहरु सवै हाजिर भएपछि वा समाह्वान तारेख भएपछि ।	फैसला बमोजिमको जरिवाना	दर्ता भएको एक बर्ष भित्र	मुद्दा	,,
१४	सूचना प्रवाह	सूचना मागको निवेदन	नियमानुसार	१५ दिन भित्र	सूचना अधिकारी	,,
१५	उजुरी/गुनासो	उजुरीको निवेदन	निःशुल्क	उजुरीको प्रकृति हेरी समय निर्धारण हुने	कर्मचारी प्रशासन	,,

पुनश्च : क्र.सं. १२ र १३ को मुद्दाहरु हाल सम्बन्धित सम्मानित जिल्ला अदालतमा दायर हुने गरेको छ ।

३. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र पर्ने माथि उल्लेखित दफा १.२ अनुसारको कार्यालयको कार्यक्षेत्र र प्रदान गरिने सेवाहरुको कार्य विवरण अनुसार बुझ्नुपर्ने फिल्ड/निरीक्षण प्रतिवेदन यस कार्यालयमा प्राप्त भएपछि सम्बन्धित शाखामा कार्यरत शाखा प्रमुखको रायसाथको टिप्पणी कार्यालय प्रमुख समक्ष पेश गरेपछि कार्यालय प्रमुख (डिभिजनल वन अधिकृत) बाट निर्णय हुने प्रक्रिया रहेको छ । साथै क्षेत्राधिकार भन्दा बाहिरको निर्णय गर्नुपर्ने भएमा कार्यालय प्रमुखको रायसाथ आवश्यक कार्यबाहीको लागि माथिल्लो निकायमा आवश्यक निर्देशन माग गर्ने वा निर्णयका लागि पेश गर्ने प्रक्रिया रहेको छ ।

४. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी कार्यालय प्रमुख (डिभिजनल वन अधिकृत) हुन् । कार्यालय प्रमुखले निर्णय गरेको हकमा उजुरी सुन्ने एक तह माथिको अधिकारी (वन निर्देशनालयको वन निर्देशक र प्रदेश मन्त्रालयको प्रदेश सचिवज्यू) ले उजुरी सुन्ने, वन अपराध सम्बन्धीको फैसला उपर चित्त नबुझेमा कानूनले तोकेको म्याद भित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्ने प्रावधान रहेको छ ।

५. सम्पादन गरेको कामको विवरण

यस अवधिमा यस कार्यालयबाट सम्पादन भएका मुख्य विवरणहरु निम्न प्रकार रहेका छन् ।

५.१ वनक्षेत्रको विवरण

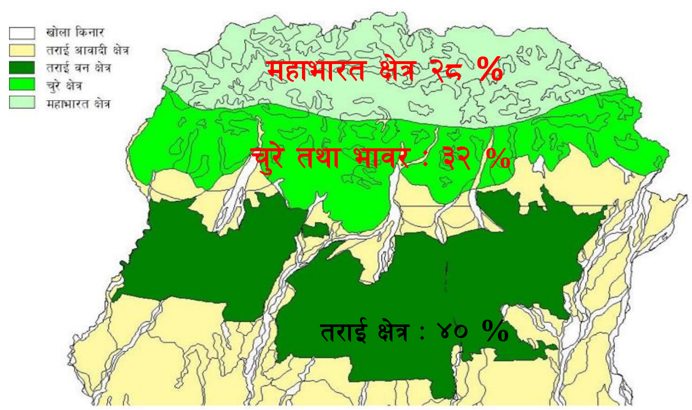

यस जिल्लामा रहेका वनक्षेत्र र यस आ.व.मा विस्तार भएका वनक्षेत्रहरुको विवरण निम्न तालिकामा देखाइएको छ । साथै अनुसूची २ मा मोरङ जिल्लामा भएको वनक्षेत्रको तथ्यांक देखाएको छ ।

तालिका नं. २ : वन क्षेत्रको विवरण

सि.नं.	वनको वर्गीकरण	संख्या	क्षेत्रफल (हेक्टर)
१.	सामुदायिक वन	१३४	२१,६७०.२०
२.	सरकारद्धारा व्यवस्थित वन		१७,७४७.०९
३.	साझेदारी वन	४	७,२६२.७६
४	कवुलियती वन	२	७८.०२
५.	धार्मिक वन	१२	४६.९३
जम्मा			४६,८०५.००

६. निजी वन	६३८	७७६.८५

५.२ फिल्ड क्षेत्रको अनुगमन

यस कार्यालय भन्दा माथिल्लो निकायहरु पर्यटन, वन तथा वातावरण, प्रदेश नं. १, प्रदेश वन निर्देशनालय, यस कार्यालयबाट समेत यस अवधिमा जिल्लाका सबै सब डिभिजन वन कार्यालयहरु र लगभग सबैतिरको वनक्षेत्रको अनुगमन कार्य जारी रहेको छ । वन क्षेत्रको अवस्था सामान्य अवस्थामा रहेको र यस अवधिमा चोरी निकासीको घटना अत्यन्त न्यून रहेको पाइयो ।

५.३ वन्यजन्तुको चोरी शिकारी नियन्त्रण तथा उद्धार र पिडित परिवारहरुलाई राहत वितरण

वनक्षेत्र आसपासका बस्तिहरुमा, राजमार्गमा सवारी दुर्घटनाले घाइते भएका, माउसँग छुट्टिएर एक्लै हराउन पुगेका, आहारा र बासस्थानको खोजीमा दक्षिणी भेगसम्म आइपुग्ने गरेका, टुहुरा तथा घाइते वन्यजन्तुहरुलाई यस कार्यालयमा सूचना प्राप्त हुनासाथ प्राविधिक टोली पठाई उद्धार गरी आवश्यकता अनुसार उपचार समेत गराइ प्राकृतिक वासस्थान वा तिनको जीवनको संरक्षणको ग्यारेन्टी हुनसक्ने क्षेत्रगत निकायमा छाडी तथा बुझाई वन्यजन्तुको उद्धार तथा पुर्नस्थापना गर्ने गरिएको छ । सवारी साधनका कारण हुने दुर्घटनाबाट वन्यजन्तुको क्षति न्युनीकरण गर्न विभिन्न सचेतनामूलक होर्डिंग बोर्डहरु स्थापनाको साथै प्रचार प्रसार गरिएको छ । यस अवधिमा उद्धार गरिएका वन्यजन्तुहरुको विवरण निम्न तालिकामा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३ : वन्यजन्तु उद्धार गरिएको विवरण

मृत्यू भएको वन्यजन्तुको ववरण				घाइते भएको वन्यजन्तुको ववरण			कै फयत
प्रजाति	संख्या	मृत्यू हुनुको कारण	आखेटोपहार को अवस्था	प्रजाति	संख्या	पुनस्थापना गरिएको स्थान	
भाले जातको हरिण	1	कुकुरको टोकाईबाट मृत्यु	गाडेको				2079.10.26
हरिण	1	शकारीले मारेको	गााडेको				2079.11.4
				सुनगोहरो	1	सब ड व का सलकपुर	2079.11.5
				अजिङगर	1	सब ड व का सलकपुर	2079.11.25
हरिण	1	अरु जनावारको आक्रमणबाट	गाडेको				2079.11.24
निलगाई	1	गाडीको ठोक्करबाट	गाडेको			सलकपुरमा गाडेको	2079.11.22
हरिण	2	बसको ठक्करबाट	गााडेको				2079.12.7 र 12

५.४ वन विकास कार्यहरु

यस अवधिमा भएका मुख्य वन विकासका कार्यहरु तपसिल बमोजिम छन् ।

५.४.१ नर्सरी निमार्ण/मर्मत

यस अवधिमा यस जिल्लामा बेलबारी र केराबारी सब डिभिजन वन कार्यालयको कम्पाउण्डमा रहेको नर्सरीमा ट्रस्ट निर्माणको कार्य सम्पन्न भएको छ ।

बेलबारी सब ड भजन वन कार्यालयको नर्सरीमा ट्रस्ट निर्माण

केराबारी सब ड भजन वन कार्यालयको नर्सरीमा ट्रस्ट निर्माण

५.४.२ विरुवा उत्पादन

गुणस्तरीय विरुवा हाम्रो प्रतिवद्धता (Quality saplings is our motto) भन्ने नारालाई पूर्णरुपमा आत्मसाथ गर्दै यस आर्थिक वर्षमा डिभिजन वन कार्यालयवाट संचालित नर्सरी, दक्षिणी भेगका नीजि नर्सरी र सामुदायिक तथा साझेदारी वन नर्सरीहरुमा स्थानीय तहको समेत सहकार्य र सहयोगमा उच्च गुणस्तरका, तोकिएको प्रजाति र आकारका विरुवा तोकिएको समयभित्रै उत्पादन गरी वितरण गर्ने लक्ष्य रहेको छ । यस आ.व.मा प्रदेश सरकारको र जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको कार्यक्रमबाट निम्न तालिकामा विरुवा उत्पादनको लक्ष्य देखाएको छ ।

तालिका नं ५: समग्र विरुवा उत्पादनको विवरण

सि.न.	विवरण	एक वर्षिय विरुवा	बहु वर्षिय विरुवा	जम्मा विरुवा	कैफियत
१	जि.व.पै.आ.स. मार्फत विरुवा उत्पादन	३०००००	५००००	३५००००	
२	प्रदेश वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	१५००००	०	१५००००	
३	राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	०	२०००००	२०००००	
४	साझेदारी वन उपभोक्ता समुह	२११५००	२५०००	२३६५००	
जम्मा		**६६१५००**	**२७५०००**	**९३६५००**	

५.४.३ विरुवा वितरण

यस जिल्लामा गत बिगत वर्षहरुमा उत्पादन भएका एक बर्षिय र बहुबर्षिय बिरुवाहरु संघसंस्था तथा निजी किसानहरु र सरकारी कार्यालयहरुले आवश्यकता अनुसार विरुवा लगी रोपी रहेका छन् ।

६. वन व्यवस्थापनका कार्यहरु

यस जिल्लामा रहेका ४ गोटा **साझेदारी वन**हरु क्रमशः लाटीझोडा, लोहन्द्रा कोरावारी, बेलबारी चिसाङ्, पथरी शनिश्चरे साझेदारी वन व्यवस्थापन समूहको कार्ययोजना कार्यान्वयन अर्न्तगत मूल समिति र कार्यान्वयन इकाईको बैठक, बार्षिक साधारणसभा सम्पन्न तथा समुह गठन लगायतका कार्यहरु भैरहेको छ । जस मध्ये वन नियामावली २०७९ अनुसार लाटीझोडा, लोहन्द्रा केराबारी र पथरी शनिश्चरे साझेदारी वन उपभोक्ता समुह गठन भई कार्य

संचालनमा छन् भने बेलबारी चिसाङ साझेदारी वनको समुह गठन प्रकृयामा रहेका छन् । यस्तै प्रकारले सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहहरुले वन नियमावली २०७९ अनुसार समुहको विधान संशोधनका कार्यहरु गरिरहेका छन् ।

७. स्विकृत कार्यक्रम र बजेट

आ.व. २०७९/०८० मा संघीय र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएका स्विकृत कार्यक्रम, बजेट र प्रगति विवरण अनुसूची २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

८. काठ दाउरा उत्पादन, आपुर्ति ब्यवस्थापन

आ.व. २०७९।०८० मा को यस अवधिमा उत्पादन भएका वनपैदावारको विवरण तलको तालिका प्रस्तुत गरिएको छ ।

(अ) काठ दाउरा उत्पादन र वक्री वतरण

सि.न.	वनको किसिम	उत्पादन			विक्री वितरण		
		काठ (क्यू.फिट)	दाउरा (चट्टा)	जडिबुटी (केजी)	काठ (क्यू.फिट)	दाउरा (चट्टा)	जडिबुटी (केजी)
१	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन	९०५९.६६	६.७५	२५३००	८८२४.७०	१२.५	२५३००
२	सामुदायिक वन	१५६६२६.६५	४१७.०४	०	१२९०४.५८	२६.५	०
३	निजी (नम्बरी)आवादी	१७४८२३.५२	३८६	०	१७४८२३.५२	३८६	०
४	साझेदारी वन	२८३.९६	०	०	१९९.५७	०	०
५	धार्मिक वन	०	०	०	०	०	०
जम्मा		३४०७९३.७९	८०९.७९	२५३००	१९६७५२.३७	४२५	२५३००

(नोट : सामुदायिक वनको समुह बाहिर विक्री वितरण भएको तथ्यांक प्रविष्ट गरिएको)

(आ) वन पैदावारको आपुर्ति ब्यवस्थापन

जिल्ला वनपैदावार आपुर्ति समितिबाट चालु आ.व.मा ३० हजार काठ विक्री वितरण गर्ने लक्ष्य राखे अनुसार यस अवधिमा दोश्रो लटको सूचना प्रकाशित गरेकोमा १५१ जनाले घर निर्माण तथा मर्मत र ५ वटा संस्थाले ९५३४ क्यु.फि. र दाउरा २५.५ चट्टा दाउरा पाएका छन् ।

९. राजस्वको विवरण

चालु आ.व. २०७९।०८० मा को तेश्रो त्रैमासिक अवधिमा यस कार्यालयबाट संकलित राजस्व विवरण निम्न प्रकार रहेको छ ।

तालिका नं. ६ : (क) राजस्व को विवरण

सि.न.	राजश्व शीर्षक	**कार्तिक देखि पुष सम्म**
१	१४२१९- अन्य सेवा शुल्क तथा विक्री	४२०२६९.४
२	१४२२९- अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	२४५५००
३	१४२६४- वनक्षेत्रको अन्य आय	४२५०
	१४३१२-प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	२५
४	१५१११-बेरुजु	१५९१७६
५	३३३६१- वनक्षेत्रको रोयल्टी	१२,९४,६६९३
६	**जम्मा रु.**	**१३७७५९१३.४**

१०. मुद्दा दायरी र फर्छ्यौट

वन अपराध नियन्त्रण र कानुन कार्यान्वयनमा सहजताका लागि सलकपुर, बेलबारी र मंगलबारे सब-डिभिजन वन कार्यालयहरुमा सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा र थुनुवा कोठाको समायानुकुल सरसफाई, मर्मत र संचालन हुँदै आएकोमा थप १ थुनुवा काठा डिभिजन वन कार्यालयमा पनि व्यवस्थापन गरिएको छ । वनजंगल संरक्षणका लागि सकलपुर, बेलबारी र मंगलबारे सब डिभिजन वन कार्यालयहरुमा ड्युटी रजिष्टरमा अभिलेख राखी सो अनुसार सशस्त्र वन रक्षक तथा वन कर्मचारीहरु र साझेदारी वनका हेरालु मार्फत संयुक्त गस्ती परिचालन गरिएको छ । वन जंगल संरक्षण लक्षित गस्ती कार्यलाई तिब्रता दिई वन अपराधीहरुलाई कानूनी कार्यबाहीको दायरामा ल्याउने कार्य जारि छ । यस अवधिमा अवैध वनपैदावार तथा वन्यजन्तु चोरी शिकारीको अभियोगमा डिभिजन वन कार्यालयबाट अनुसन्धान भई सम्मानित मोरङ जिल्ला अदालतमा यस अवधिसम्ममा जम्मा मुद्दा ८ वटा दायर भएका छन् ।

११. सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

कार्यालय प्रमुख र सूचना अधिकारीको नाम र पद यस प्रकार छन् ।

(क) कार्यालय प्रमुखको नाम : विष्णुलाल घिमिरे, पद : डिभिजनल वन अधिकृत, सम्पर्क नं. ९८५२०२६६१४

(ख) सूचना अधिकारीको नाम : राम लखन ठाकुर, पद : सहायक वन अधिकृत, सम्पर्क नं. ९८५२०८१११०

१२. कार्यालयको वेभसाइट र इमेल ठेगाना

Website:www.dfomorang.gov.np, email: dfomorang@gmail.com

अनुसूची १ डिभिजन र सब डिभिजन कार्यालयहरु रहेको स्थान र कार्यक्षेत्रको विवरण र नक्सा

सि.नं.	**डिभिजनको नाम**	**सब डिभिजनको नाम**	**डिभिजन/सब डिभिजनको मुकाम**	**कार्यक्षेत्र**
	डिभिजन वन कार्यालय मोरङ, विराटनगर, मोरङ		**विराटनगर ३, पोखरीया**	**मोरङ जिल्ला**
१	**सव डिभिजन वन कार्यालय**	मधुमल्ला	मिक्लाजुगं गा.पा. ७, (साविक मधुमल्ला ई.व.का. रहेको भवन)	मिक्लाजुंगं गा.पा.को वडा न १,२,३,६,७,८,९
२		मगंलबारे	उर्लाबारी न.पा. ३, (साबिक मंगलबारे से.व.का. भवन)	उर्लाबारी न.पा.को सबै वडाहरु र रतुवामाई न.पा. वडा नं. ८,९,१०
३		पथरी	पथरी शनिश्चरे न.पा. १, (साबिक पथरी	पथरी शनिश्चरे न.पा.को सबै वडाहरु, सुनवर्षी

			ई.व.का. भवन)	न.पा.वडा नं. १,२
४		जाँते	लेटागं न.पा. वडा नं. ९ (साविक ई.व.का. भवन रहेको ठाउँ)	लेटाङ न.पा. वडा नं. ८, ९, मिक्लाजुगं गा.पा. वडा नं. ४ र ५
५		लेटाङ	लेटाङ ं न.पा. वडा नं. ३, बजार	लेटाङ न.पा. वडा न..१,३,४,५,६,७
६		कानेपोखरी	कानेपोखरी गा.पा. वडा नं. ५, कानेपोखरी (साविक वयरवन ई. व.का. भवन)	कानेपोखरी गा.पा.को सबै वडाहरु
७		बेलबारी	बेलबारी न.पा. ३ (साविक बेलबारी से.व.का. रहेको ठाउँ)	बेलबारी न.पा वडा नं. १,३,४,५,६, ७, ८,९, १०,११र लेटांग न.पा. वडा नं. २
८		सलकपुर	सुन्दर हरैचा न.पा. वडा नं. ८, सलकपुर (साबिक सलकपुर से.व.का. भवन)	सुन्दरहरैचा न.पा. वडा नं. १,२,३,७,८,९,१०,११,१२, बेलबारी न.पा. वडा नं. २, केराबारी गा.पा. वडा नं. ९,
९		केराबारी	केराबारी ८ (साबिक केराबारी ई.व.का. भवन)	केराबारी गा.पा.वडा नं. १,२,३,७,८,१०
१०		लाटीझोडा	सुन्दर हरैचा न.पा. वडा नं. ५, लाटीझोडा	सुन्दरहरैंचा न.पा. वडा नं. ४,५,६, केराबारी गा.पा. वडा नं. ४,५,६
११		विराटनगर	कटहरी गा पा वडा नं. २, हाटखोला	विराटनगर म.न.पा., जहदा गा.पा., कटहरी गा.पा., ग्रामथान गा.पा. र बुढीगंगा गा.पा.को सबै वडाहरु
१२		रंगेली	रंगेली न.पा. ४, आमतोला	रतुवामाई न.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६,७, सुनवर्षी न.पा. वडा नं. ३,४,५,६,७,८,९, रंगेली न.पा. १ देखि ९, धनपाल गा.पा. सबै वडाहरु

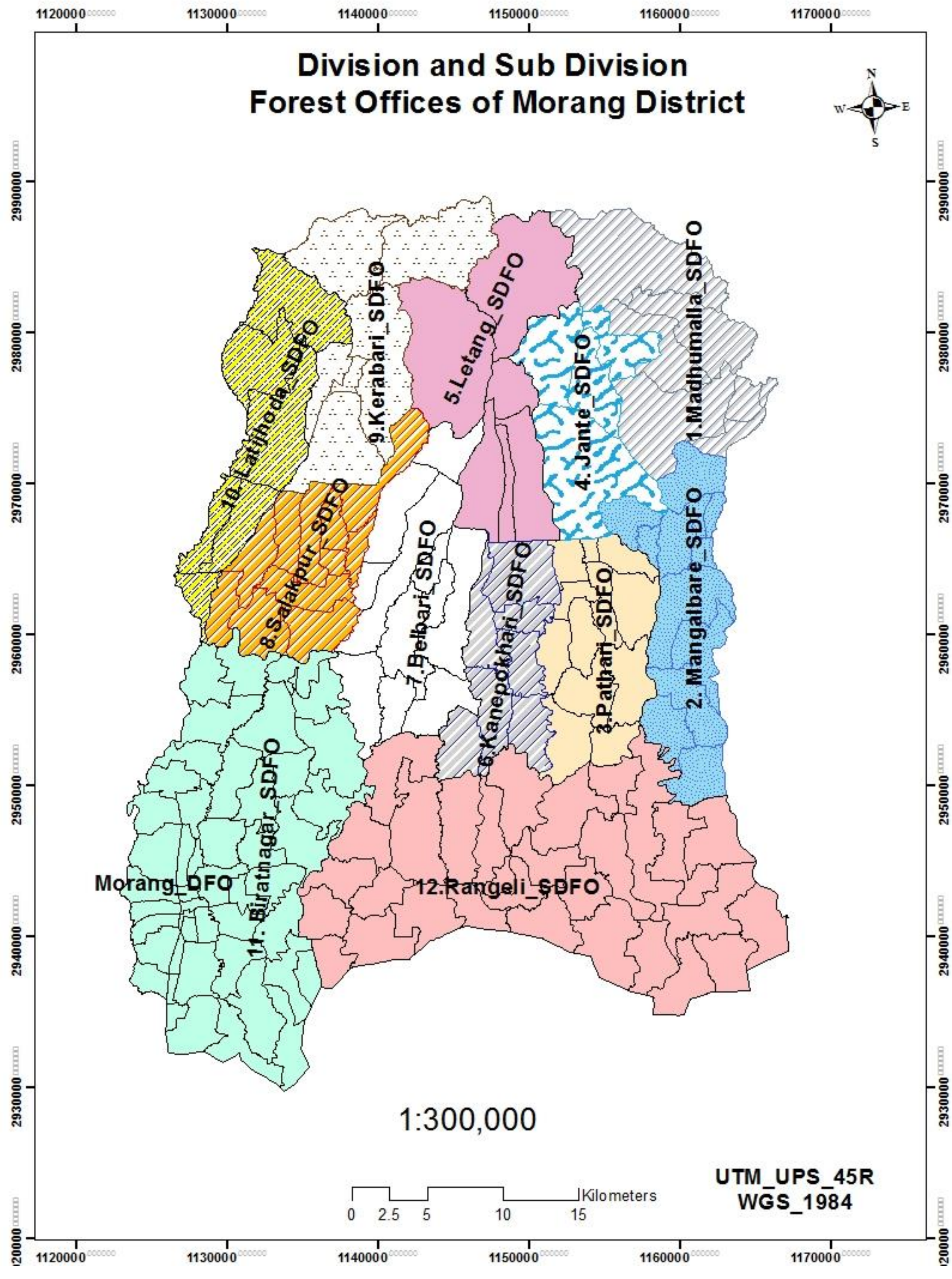
Division and Sub Division
Forest Offices of Morang District
N
W
E
S
1.Madhumalla_SDFO
2. Mangalbare_SDFO
3.Pathari_SDFO
4. Jante_SDFO
5.Letang_SDFO
6.Kanepokhari_SDFO
7.Belbari_SDFO
8.Salakpur_SDFO
9.Kerabari_SDFO
10. Latjhoda_SDFO
11. Biratnagar_SDFO
12.Rangeli_SDFO
Morang_DFO
1:300,000
0 2.5 5 10 15 Kilometers
UTM_UPS_45R
WGS_1984

अनुसूची २ : विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण

तेश्रो त्रैमा सकको वनियोजित बजेट र प्र गत ववरण

आ.व. २०७९।०८०

		वनियोजित बजेट रु लाखमा			प्रगति			
स.नं.	कार्यक्रमको नाम	पूजीगत	चालु	जम्मा रु (लाख)	पूजीगत	चालु	जम्मा रु (लाख)	प्रतिशत
१	ड भजन वन कार्यालयहरु (वन सुरक्षा सैनिक समेत)(संघ शसर्त अनुदान)	०	४२	४२		१२.९	१२.९	
२	ड भजन वन कार्यालयहरु	०	१७७.१	१७७.१	२२.८	२०७	२२९.७	
३	प्रदेश वन वकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	९.३	१०.७५	२०.०५	२६.४	२१.५	४७.८९	
४	प्रदेश हरित अ भयान कार्यक्रम	०	२५.४	२५.४	०.३	११.६	११.९	
५	राष्ट्रिय वन वकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम(संघ शसर्त अनुदान)	६८.२	२.३	७०.५	२९.९	५	३४.९	
६	वन तथा भू-संरक्षण वभाग(संघ शसर्त अनुदान)	०	३४.८	३४.८	०	४.७	४.७	
७	वातावरण वभाग(संघ शसर्त अनुदान)	३.३	०	३.३	०	०	०	
८	वातावरण संरक्षण कार्यक्रम	०	२.५	२.५	०	१	१	
	जम्मा रु	**८०.८**	**२९४.९**	**३७५.६५**	**७९.४**	**२६४**	**३४३**	**९१.३**